

μεσα στα λόγια σου προσπαθούσα ν' ανακαλύψω έναν κόσμο κρυμμένο, που μάντευα. Στην τόση ελαφρότητα θήτανε και κάποιο βάθος, και το βάθος εκείνο δεν μπορούσε παρά ν' μοιάζει στη μορφή σου. Κι' όταν μιλώντας με κοιτάζεις κατάματα μ' επιμονή, για νά ιδής στην μορφή μου την εντύπωση από τα λόγια σου, όταν καθισμένη στην ταράτσα κοιτάζεις το ροδόχρυσο χρώμα, που χάριζε στον ουρανό το μαγευτικό του ήλιου βασίλειμα κ' έμενες σιωπηλή μπροστά στο αλησμόνητο θέαμα ή όταν διάλεγες ένα τής κόκκινης τριανταφυλλιάς μπουμπούκι και το κάρφωνες στο στήθος σου, ενώ θάμαζες την όμορφη κατασκευή του, και στην έλεκτροσύνη που έδωσες μιά φορά ενός μικρού φτωχού, που χωρίς νά φοβηθής για την ασπράδα του χεριού σου, του χαιδεύεις το λερωμένο του μαγουλο, ενώ ή συμπάθεια ζωγραφίζονταν στη μορφή σου, εγώ τον ξάνοιγα κείνον τον κόσμο τον άπόκρυφο.

«Κόσμον ώραϊον, ήθικόν, άγγελικόν πλασμένο», που ή ζωή σου—ζωή του σαλονιού—του σκέπαζε με την έπιπολαιότητα τη λαμπράδα.

Πόσες φορές διαβάζοντας έναν όμορφο στίχο, μιά όμορφη ιδέα, δεν έκλεισα το βιβλίο και κάθισα ώρα σιωπηλός, γιατί σύ μου παρουσιαστήκες άμέσως μπροστά μου και σ' ανακάτενα—τί άνεχτίμητες στιγμές!— με κείνο, που δι' θαζα! Πόσες φορές κοιμάζοντας μιά όμορφη τυπωθείσα δέ σ' έσυλλογίστηκα και πόθησα νά σ' έχω κοντά μου, γιατί νομίζα, πώς θα μ' ένοιωθες και πώς τη σκέψη μου θα διαβαζα στη ματιά σου!

Κι' όταν μιά μέρα, που ήρθες νά μ'ε βρής—στην κάμαρα ήμαστε μονάχα ή άδερφή μου και γώ—μπήκες κρατώντας πλήθος άγριολούλουδα στα χείμα σου και κοντοζύγωσες, μένα πρώτα, και μου τ'άδωνες λέγοντας με τ' ώραϊότερό σου χαμόγελο: «αλλά για σ'ε, που νοιώθετε κι' άγαπάτε τα όμορφα πράγματα» νόμισα, πώς οι σκέψες μας από καιρό ήσαν άδερφάδες κ' ενώ σ' ευχαριστούσα για τ' άγριολούλουδα, ευχαριστούσε κι' ή καρδιά μου τον άγγελο τής χαράς τής.

Και σ' άγάπησα, δεσποσύνη, όπως άγαπάνε όλοι κείνοι, που νοιώθουνε—δεν είπες έτσι;—τα όμορφα πράγματα. Αύτ' είν' ή εξομολόγησή μου, που σου την κάνω, τί κρίμα! σήμερα, που δεν έχει πειά σημασία, σήμερα, που είναι κάτι περασμένο. Την άγάπη μου δεν έμάντευες, μάντευες όμως το θαυμασό μου κ' ήσαν γι' αυτό πολλή ευχαριστημένη

και προσπαθούσες με κάθε τρόπο νά τον άξαιήης. Και γώ την προσπάθειά σου κείνη την εξήγησα αλλοιώτικα και νόμιζα— τί άνόητος!— που μ' άγαπούσες και σύ—γιατί, αν δέ μ' άγαπούσες, νάχρη τόσες φροντίδες για μένα, τόση καλωσύνη, τόσες γλυκές ματιές, τέτοια χαμόγελα;—ώς που μιά μέρα έμαθα, που δέ σου ήμουνα τίποτα, παρά ένα παιγνιδάκι, για νά περνάς όμορφα την ώρα σου. Τι τρομερή ανακάλυψη! πρέπει ν' άγαπήση κανείς, για νά τον νοιώση.

Θέλεις νά μάθης, πώς το ξέρω; Μιλούσες στο κίόσκι του περιβολιού μου με μιά σου φιλενάδα, εγώ έρχόμουνα, νά σ'ε άνταμόσω, μ' έστελνε ή άδερφή μου και χωρίς νά φανταζόσαστε, που έρχόμουνα προς το μέρος σας και που θα σ'ε άκουα, μιλούσατε δυνατά.

— «Μά χτές το βράδι κόρτε που σούκανε ή Πέτρος!» έλεγε κείνη.

— «Κόρτε σέ μένα;»

— «Έλα τώρα, μήν το κρούσεις, δεν έφυγε ούτε στιγμή από κοντά σου και μονάχα με σένα χόρεψες, αλλά και σύ, καλά σέ λένε μάγισσα, δεν είχες προσοχή παρά για κείνον».

— «Για νάχω έναν περισσότερο θαμαστή» άποκρίθηκες γελώντας, «χτές για κείνον, άβριο γι' άλλον κόρτε σοβαρά εγώ δεν κάνω, μονάχα φλέρτ, για νά περάσω ευχάριστα τη ώρα μου, χωρίς νάχω καμμιάν υποχρέωση και χωρίς νά δίνω το δικαίωμα νά μιλούν για μένα».

Σάν τον τεχνίτη, που άγρυπνάει φτειάνοντας άγαλμα κάποιο τής ψυχής του όνειρο και το καμαρώνει τελειωμένο κατόπι μεθυσμένος από χαρά, που αν ξάφνου το ίδη κομμάτια σκορπισμένο στα πόδια του, δεν κλαίει, μα το κοιτάζει με στεγνά από την άπελπισία τα μάτια, έτσι και γώ δεν έκλαιγα θωρώντας τα έρείπια του όνειρου μου.

Δεν ήθέλησα όμως ν' άκούσω περισσότερα και κλείστηκα στην κάμαρά μου και με πόνο θυμώμουνα τα περασμένα και την ήμέρα που σύ στο περιβόλι και γώ από την ταράτσα τίνιζα άπάνου σου έναν κλώνο με κατάσπρα λουλούδια. Τι όμορφη φαινόσουν άνθισμένη κι' άνθισμένη από τα χέρια μου!—σύ χαμογελούσες με γλυκάδα και μ' ευχαριστούσε ή ματιά σου. Έγώ πίστευα, πώς ένοιωθες, που κείνη την ώρα δέ σ' άγκάλιαζαν τα λουλούδια, μα δάκκαρη ή ψυχή μου, και που άπάνου πετούσανε οι σκέψες μου άσπρες, άσπρες κι' άγνές, σαν

τα κατάσπρα λουλουδάκια. Για σένα όμως και κείνο ήτανε ένα παιγνιδάκι, μιά κοκεταρία, ένα φλέρτ τής στιγμής.

Έτσι λοιπόν εγώ που σου δίνω δάκκαρη τη ψυχή μου, δάκκαρη τη σκέψη μου, δάκκαρη το θαυμασό μου και σύ νάχρη για μένα ψεύτικα γλυκάχαμόγελα, μασκαρεμένη καλωσύνη, ένθουσιασμό με ύπολογισμό; Έγώ νά παίζω σ' αυτό το παιγνίδι τη ζωή μου και σύ την κοκεταρία σου; εγώ μονάχα με τα μάτια σου νά βλέπω και νά μή σου είμαι τίποτα περισσότερο από τον άλλο κόσμο;

Δέ φταίς όμως τόσο σύ, δεσποσύνη, όσο φταίει ή άνατροφή, που σου δόσανε. Από μικρό παιδί στον κόσμο που ζεις, τίποτ' άλλο δεν ήκουσες, παρά πώς ή γυναίκα πρέπει ν' άρέση και κατόπι το σαλόνι σουπε, που για ν' άρέσης πρέπει νάσαι όμορφη και σπουδαζες το ντύσιμο, τη χτενισιά σου, και ποιά κινήματα ταιριάζουν καλήτερα στη μορφή σου, πώς πρέπει νάσαι χαριτωμένη κ' έμαθες νά χροεύης και σπουδαζες ποιά σακίσματα ταιριάζουν καλήτερα στο κορμί, πώς πρέπει νάσ' ευχάριστη και γι' αυτό σπουδαζες τον τρόπο που μιλούν στα σαλόνια, πώς φέρνουνται, και για νάσαι πολυτρογουρισμένη από θαμαστάδες συνήθισες το φλέρτ. Δεν είν' έτσι;

Άλλά, δεσποσύνη, δεν έσυλλογίστηκες ποτέ, πώς τα όμορφα λόγια έχουν τη δύναμη και μαγεύουν πώς οι λιγωμένες ματιές μεθάνε, πώς τα όμορφα χαμόγελα τρελαίνουν; Δεν έσυλλογίστηκες ποτέ πώς ή διασκέδασή σου μπορεί νά κουστίση ενός άλλου τη χαρά, πώς το παιγνίδι σου μπορεί νά ματώση καρδιές, γιατί έχει για όπλα την όμορφή ένωμένη με την κοκεταρία, και για στοίχημα τον πόθο; Δεν έσυλλογίστηκες ποτέ, πώς ύπαρχουν άνθρώποι που μισούν το ψέμα, πώς ήτι λένε τους το πρωτόλει ή ψυχή, που πιστεύουν στην Άλήθεια και στην Άγάπη; Δεν έσυλλογίστηκες ποτέ νά τους χωρίσης αυτούς τους ανθρώπους από τους άλλους της ψεύτικους, τους ανθρώπους του φλέρτ;

Μ' αν δεν έσυλλογίστηκες όλ' αυτά, έπρεπε όμως νά συλλογιστής; που θάξθη κι' ή πολυπύθητη για σέ στιγμή νά φορέσης τ' άνθη τής περτοκαλλιές στο κεφάλι και που εκείνος που θα σου δώσει τ' όνομά του και θα σου άφιερώτη τη ζωή κ' ήπαρξή του δάκκαρη, στην καμαρωμένη νυφούλα, που θα στέκη στο πλάι του, θα φανταζόταν μιάν άγνή παρθένα, εν' άμύριστο λουλούδι. Θάσαι [σύ τ' άμύριστο κείνο λουλουδάκι του όνειρου του; Όχι,

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

ΜΑΛΑΜΩ

(Η άοχή στο περασμένο φύλλο)

Έκει ξεχώριζεν ο δρόμος του. Δεν μπόρεσε νά περπατήση. Στάθηκε όπου βρισκονταν. Σε λίγο φάνηκε μόνη της ή Ελένη. Τα μάτια της άστράψαν από χαρά. Του είπε καλησπέρα φέρνοντας και το χέρι στα χείλια τινάχτα. Αύτος φοβήθηκε νά πλησιάση. Ένα λουλούδι που κοκτούσε τής έρριξε. Κοίταζε μιά γύρω, έσκυψε, το πήρε και το φίλησε. Όταν μάκρυνε γύρισε πάλι πίσω νά ιδή μ' άναστεναγμό. Αύτος άκολούθησεν άργά το δρόμο του.

Άλλη μέρα που περνούσε άπ' το ίδιο μέρος, ο Λεμονάρας στέκονταν ακίνητος στο δρόμο με το σκύλλο του. Πέρασε ψηλότερα νά μ'ην του μιλήση. Τά παρόθυρα του Σοφού ήταν πάλι κλειστά. Στο γυρισμό μπήκε σ' ένα κήπο τους. Από κει περνούσαν ή Μαλάμω πηγαίνοντας για νερό. Πήρε ένα ξύλο κ' έκοψε τις τσουνίδες, πούχε γεμίσει ο κή-

πος. Οι γυναίκες τον κοιτούν παράξένα, τα κοίτιστα περνούν ντροπαλά. Κάποτε φάνηκε κ' ή Μαλάμω γυρίζοντας με τη στάμνα. Μπροστά της παρουσιάστηκε ή Λεμονάρας με χαμόγελο. Κάνει ν' άνάψη ένα τσιγάρο. Άλαφροπέρασε αύτη χωρίς νά τον κοιτάξη. Όταν περνούσε άπ' τον κήπο του ζύγωσε στη φράχτα ο Γιώργος και την καλησπέρασε. Τον κοίταξε κατάματα και τα χείλια της ταράχτηκαν μ' άλαφρό μурμουρητό. Ο ήλιος βασίλεψε ματωμένος με θάλασσα κυματισμένη. Ο καιρός θα χαλούσε. Αποβραδís στον ύπνο του άκουσε τους πετεινούς νά λαλούν. Και τις άγές ξημέρωσε βοριάς λυσασμένος. Τα τζάμια τουρτουρίζαν. Τα κλαδιά λίγυζαν ως τη γής. Στο χωριό άκούεται πώς ο Λεμονάρας γύρεψε τη Μαλάμω άπ' τους γονειούς της. Λέει ο κόσμος πώς θα του την δώσουν. Μα ο πατέρας της λείπει σέ ταξίδι με καράβι. Όσο νά τελειωνε το ταξίδι του, ο Γιώργος θα ήταν ήσυχος. Μ' αυτούς τους καιρούς θ' άργούσε και κάτι περισσότερο.

Μέρα με τη μέρα προχωρεί το καλοκαίρι, κ' οι κάψες άψώνουν. Ο Γιώργος κατεβαίνει ώρα του έσπερινού στη θάλασσα. Θα ήταν μακριά ως μισή ώρα. Κολύμπησε στον κάβο και γύριζε άργά. Άπάνω άπ' τα πηγάδια, στο δρόμο, ήταν ο Λεμονάρας.

Κόβει κοκκιά πούταν εκεί σπαρμένα. Γύρισε κοιτάξε προς τ' άπάνω, άνέβηκε άπ' την πεζούλα στο δρόμο. Κάπια με βαθύ φουστάνι είχε φτάσει. Αύτος τής κλεί το δρόμο. Πήρε εκείνη μιά φόρα για νά περσση και πέφτει. Η στάμνα της έσπασε. Ο Γιώργος έκανε γληγορότερο το βήμα του για νά ιδή ποιά ήταν. Η καρδιά του τρέμει. Θα πιανονταν ματάδι. Πρί νά φταση, είχε σηκωθεί εκείνη κ' έτρεξε πίσω προς το σπίτι. Αύριο θ' άκούονταν ποιά ήταν. Το πρωί παρουσιάστηκε κι' ο γέρο Άρεντάκης. Ηρθε μόνος του. Το καράβι δεν τέλειωσε ακόμα το ταξίδι του.

Κείνη τη μέρα του μιλούσεν ο Νίκος ο Άρεντάκης για το Λεμονάρα. Πώς ήθελε νά μάθη κι' αύτος ψάλλτης.

— «Αν έρθη αύτος εγώ δεν ζανκρομαι.

— «Αν είναι έτσι δεν τα θέλουμε.

Τελειώνοντας τον κοιτάζε μες τα μάτια, ύστερα τον χτύπησε στις πλάτες. — [Ότε θα παντρευτούμε, Γιώργος;

— Με τέσσερα, πέντε χρόνια!

Έκαμε πώς γέλασε και γίνηκε άφαντος.

Βραδυάζοντας πήγε στον κήπο. Περνούσε ή Μαλάμω. Πήγε και ζαπίθωσε πίσω σ' ένα κλαδί κ' έτρεξε προς αύτον στο φράχτη. Σάν κάτι νάχε νά

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΤΑ „ΗΛΥΣΙΑ“

Όσοι από κάθε πνευματική δουλιά, που γίνεται στον τόπο μας, νοιώθουν κάτι που είναι τρανότερο από χαρά, κάτι σαν αναδράνισμα ψυχής που βλέπει χαϊδεμένο της όνειρο να παίρνει σάρκα, χαιρετίσανε με αναγάλλιασμα την άγγελία του κ. Π. Νιρβάνα για τα «Ηλύσια». Με τέτοια άπανουκάτου λόγια και με τέτοιο ύφος θά μιλούσαν ή θά γραφον όποιοι θάκρινεν από την πρώτη ματιά την άγγελία του κ. Νιρβάνα, όπου τα όμορφα λόγια τάζουν πολλά. Άληθινά ή άγγελία αυτή σου δίνει άφορμή να ξανουχτή ό νους σου σε στοχασμούς και συμπεράσματα για τη φιλολογική δουλιά του καιρού μας, για όλους τους σημερινούς της ιδέας εργάτες, που λίγο ή πολύ πασκίζουν να βάλουν κι από μια περτίτσα στα θεμέλια του πνευματικού παλατιού, που ίσως άργότερα ύψωθή μεγαλόπρεπο κι άληθινά βασιλικό. Όπως συλλογίστηκε ό κ. Νιρβάνας τί να γράψη στην άγγελία του, έτσι συλλογίστηκε κι' εγώ όταν τήνε διάβασα και μου δόθηκεν άφορμή να κάμω μερικούς στοχασμούς. Μά έτυχεν οι στοχασμοί μου αυτοί να μή συμφωνάνε σ' όλα με τα όμορφα λόγια του κ. Νιρβάνα, γι' αυτό και θά τους πώ εδώ ξερά κι άπότομα, κι όχι με ποιητικό ύφος, σαν εκείνο που είναι μέσα στις πρώτες γραμμές μου.

Σε κάθε πνευματική δουλιά που έχει την άξίωση ανά προσφέρη επίθυμητην ύπηρεσίαν, έρχομένη εις κρίσιμον στιγμήν της λογοτεχνικής εξέλιξης και της αισθηματικής διαπλάσεως του έθνους—όπως λέει στην άγγελία του ό κ. Νιρβάνας—μάρεσει να βλέπω πρώτα-πρώτα την μέθοδο, δηλ. για να τό πώ πιο καθαρά, χρειάζεται να μπαίνη στη ζυγαριά από τη μια μεριά ή ιδέα κι' από την άλλη ό τρόπος που θά μεταχειριστή καθένας για να εφαρμόση στην πράξη την ιδέα του αυτή, και πρέπει τό ζύγισμα να είναι πολύ σωστό. Μελέτησα με προσοχή τα «πρώτα δημοσιεύματα» που τάζει ή άγγελία, μά δε βρήκα καθόλου σωστό τό ζύγισμα. Γιατί, παρακαλώ, πώς τα «Ηλύσια»—όπως λέει ό κ. Νιρβάνας—αφιλοδοξούν ναποθούν εργαλείον παιδαγωγήσεως της έθνικής καλαισθησίας και δημιουργίας κοινού δυναμένου άναντιμετωπίση

τήν μεγάλην τέχνην του λόγου», όταν αυτά «τα πρώτα δημοσιεύματα» είναι τόσο άνόμια πράματα; Τα «Ηλύσια» δε θά βγούνε μόνο για τους εκλεχτούς, για τους όμοιους δηλαδή εκείνων που έκαμαν «τας μεταφράσεις, πλάσματα σπουδής και αισθήματα των εκλεκτών» μά θέλουνε να «διαβαστούν κι από τό κοινό. Τι θά βγῆ όμως για τό κοινό—άν τύχη δηλ. κι αυτό λησμονήση τη συνήθεια κι άποφασίσῃ να διαβάσῃ, κάτι που νάξίξη τον κόπο— ύστερ' από τό διάβασμα τούτο; Ένα γροθοκόπημα άλύπητο, θαρρώ, μέσα στο κεφάλι του καθενού. Γιατί ποιά μοιασίδα, ποιά σέση ύπάρχει άνάμεσα στην ιδέα του Πλάτωνα και του Λουκιανού και του Έπίκτητου; ή του Πλάτωνα και του Σααδῆ; ή του Αύγουστίνου και του Ρενάν; ή του Γκαίτε και του Τσέχωφ; ή του Λεοπάρδη και του Ουάιλδ;

Μή με νομίση κανένας σαφιστή ή στενοκέφαλο ή κακόπιστο, πώς κάνω τάχατις ότι δεν καταλαβαίνω τί ζητούν τα «Ηλύσια». Δε θέλουν αυτά να παιδαγωγήσουν τό κοινό; Μά τό κοινό, ρωτώ κι' εγώ, μπορεί να γίνη εκλεκτικό μονάχο του για να κρίνη ποιά του χρειάζεται για τη μάρφωσή του; Κ' έτσι σύμφωνα με τους ψυχολογικούς νόμους σφαιρίζεται σε συντριμία ή φιλοδοξία που έχουν τα «Ηλύσια».

Μά θά τα διαβασουν οι εκλεχτοί κι αυτό τους είναι άκομτό, θά μου άπαντήση κανένας. Δεν ξέρω όμως ποιάς άληθινά εκλεχτός; λίγο ή πολύ δεν έχει καθαρή ιδέα όλων αυτών των έργων είτε από τό πρωτότυπο, είτε από άλλες μεταφράσεις, γιατί δεν πιστεύω ποτέ ότι ξάρνα ή μετάφραση του Σααδῆ του κ. Αργυροπούλου θά είναι καλλίτερη από τη Φραντζέζικη μετάφραση, όπουθε κάνει κι αυτός τη μετάφρασή του. Βλέπουμε τό λοιπόν ότι για τό κοινό τα «Ηλύσια» δεν είναι, για τους άληθινά εκλεχτούς περισσεύουν. Κ' έτσι καταντώ στο στοχασμό, γιατί τάχατις να μή φιλοδοξήσουν τα «Ηλύσια» να μας δώσουνε μεταφράσματα από τη σύγκαιρη ξένη φιλολογία, που πραγματικά μας είναι χρειζόμενα για να γνωρίσουμε τό σημερινό ζετούλιγμα της παγκόσμιας σκέψης στην τέχνη; Δε θά ήταν καθόλου άνώφελες κι άσημησ να εξακολουθούσαν τα «Ηλύσια» τό έργο του «Διόνυσου» που, μά την άλήθεια, με τη λίγη του ζωή δεν πρόσφερε και μικρή όφελεια στη σύγκαιρη Ρωμαίικη φιλολογία; άν βγαλή κανένας εκείνες τις περιέργες κι άνωποταμίτικες κριτικές του, όλο του τέλλο έργο ήταν πολυώφελιμο.

γιατί τό στόμα σου δεν είναι πειά παρθένο, είπε τόσα ψέματα και χαμογέλασε με γλυκάδα σε τόσους! Τα μάτια σου άκούμπησαν πολλές φορές σε άλλου μάτια παίζοντας την κομωδία της άγάπης, τ' αυτά σου άκούσανε πολλές έρωτικές φράσεις για τη χερη του κορμιού σου, και τη λυγερή σου μέση πολλά χέρια σφίζανε με πόθο περισσότερο άπ' όσο έπρεπε στο ζετρίλλαμα του χορού και τό χέρι σου πολλές φορές θά ξεχάστηκε με χαριτωμένη άφρημάδα σε άλλου χέρι.

Λέε, πώς δεν κάνεις τίποτα, μά κάνεις πολύ. Τι κι' άν κανείς δεν έχει χειροπιαστή άπόδειξη της ελαφρότης σου, άφου αυτός έ μασκασμένος έρωτας, που με τόση άφέλεια τον λές φλέρτ σου άφαιρεί την άγνότη σου, σου κλέφτει από την ήθικιά σου ύπαρξη;

Έγώ θυμωμένος μαζί σου; άν κάποιος από τους δυό μας φταίει, αυτός ό κάποιος είμαι γώ, που δεν ξέρω να σε νοιώσω.

Πόσο σαληρά θά σου φαίνονται τα λόγια μου, δεσποσύνη, μά συμπαθάτε έναν, που δε συχάζει τα σαλόνια και δεν ξέρει τη γλώσσά τους, γιατί έμαθε μονάχα τη γλώσσα της άλήθειας.

Έλπίζω όμως, που τό γραμμα μου θά διαβάξη, ενώ έτοιμάζεσαι να πάς σε κάποια διασημίδαση που βέβαια θ' άνταμώνησε τον κόσμο του γούστου σου—τί όμορφη θάσαι καλοντυμένη με την τέχνη που ξέρεις κι' έχεις σ' όλα σου!—κι' έτσι άν τα λόγια μου έτυχε να σε πειραξουν λιγάκι, γλήγηρα θά τα λησμονήσης, άρχίζοντας σε κανένα σαλόνι, στο θέατρο, στο τένις ή σε καμιά ποδηλατοδρομία κάποιου καινούριου άθως παιγνιδάκι, κάποιου χωρίς καμμιάν ύποχρέωση φλέρτ.

Κέρκυρα 30)10)05.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

Μιά φορά ένας νέος από την Έρέτρια μαθήτεια κοντά στο φιλόσοφο Ζήνωνα περισσότερο καιρό από όσο έπρεπε. Κι' άμα γύρισε στην πατρίδα του τότε ρώτησε ό πατέρας του σαν τί σοφί είχε τάχα μαθει.

— Θά σου δείξω, άποκρίθηκε.

Μά ό πατέρας θύμωσε και τον έστρωσε στο ξύλο. Τότε κι ό νέος, άφου τις έφαγε χωρίς να μιλήση και ήσυχα, του είπεν:

— Άφου λοιπόν έμαθα να ύπομένω τό θυμό του πατέρα.

του πῆ. Τῆς πῆρε τὰ χέρια στὰ δικὰ του και τῆς έδωσε τό πρώτο φιλί. Καθησαν χαμηλά στα χορτάρια άπ' τις δυό μεριές του φραχτή. "Εβγαλ' ένα κλαδί να βλέπωνται. Καθησαν λίγο άμίλητοι, ντροπαλοί. Κοντά τη ρώτησε:

— Πώς ήρθεν ό πατέρας σου. Μαλάμω; θά σε παντρεύουν έμαθα.

— Μά έσυ θ' άργήης. Πότε;

— Θέλω τρία χρόνια ακόμα να τελειώσω, μά με δυο... όμως θά σε δώσουν στο Λεμονάρα.

— Και τον θέλω εγώ;

Στη στιγμή φάνηκε άπ' τον όχτο ό Λεμονάρας. Πῆρ' αυτή τη στάμνα κι' έτρεξε. Ο Γιώργος χαμήλωσε πλιότερα.

— Μήν κρύβεσαι, σε βλέπουμε.

Σηκώθηκε.

— Σε φοβόμαι τάχα να κρυφτώ;

— Έννοια σου και ξέρεις τί θά σου κάνω; θά σε κρεμάσω καμμιά μέρα σ' ένα δέντρο εκεί παρακάτω να σε βλέπη καλύτερα.

— Μήν τό λές μονάχα.

— Ξαναβγές άν θέλεις και σου δείχνω εγώ.

Δεν άπάντησε γιατί κάποιος περνούσε. Έφυγε. Όπλο κανένα δεν είχε. Ός τη νύχτα βγήκε ένα. Θά πήγαινε αύριο στο κυνήγι. Να ιδῆ ποιόν φοβε-

ρίζει!

Βγήκε νωρίς κοντά άπ' τό γιδώμα. Κατέθηκε στο ρέμμα που παραπάνω περνούσαν άντίκρυα οι δρόμοι για τα πηγάδια. Ήταν κάψη πολλή. Οι ταιντζέροι τραγουδούσαν μ' όλα τους τα δυνατά. Η χλόη είναι μαραμμένη. Που και που άνθίζει ή ρίγανη. Κατ' άπανου στα φουντωτά πουρνάρια οι γριμπιλίνες. Γύρω στους όχτους σταυρώνονται τα μονοπάτια. Άγάλια άγάλια άπόσκισσε τό ρέμμα. Ο ήλιος έγειρε. Παλιός μύλος ψηλά βάρεται κόκκινος. Βγήκε ψηλά. Κάποτε περνάει κι ό Λεμονάρας. Έχει καλαμίδι και ψάρια στο χέρι. Στο λαϊμό μεταξωτό μαντήλι δεμένο. Ο σκύλλος του δε φαίνεται μπροστα. Ο Στάθης Κονόμος φάνηκε κι' εκείνος από κοντά.

— Έβγαλες λαγό;

— Περιμένο.

Σε κάμποσο φάνηκε ό σκύλλος. Έρριξε μια πέτρα να τον έρεθίσῃ. Εκεί που ώρμούσε κατά πάνω του πυροβόλησε κι' έφυγε προς τα κάτω. Έσκουζεν ό σκύλλος δυνατά με πόνο. Αυτός πάλι βγήκε άπάνω και πρόφτασε τον Κονόμο κάτ' άπ' τις συκιές του δρόμου.

— Άντι για λαγό, θαρρώ πώς βάρεσα ένα σκύλλο. Νομίζω πώς είναι και του Λεμονάρα.

— Έρείς, αυτός γράψε του Άφεντάκη τό κορίτσι.

— Μά θαρρώ πώς θά του τό δώσουν τί άκούς έσύ;

— Η μάνα της λέει θά κανη έπιστήμονα. Χαμογέλασε.

— Και ποιάς είν' αυτός;

— Ποιάς άλλος από σένα.

Στό δρόμο ή χαρά τον πλημμυρούσε. Θά εύρισκε τό Νίκο Άφεντάκη. Ηθά του έλεγε:

“Άκουσα ποιάς σκέτωσαν τό σκύλλο του Λεμονάρα, έμαθες ποιάς;

— Όχι.

— Ξέρεις, να τον σκότωνα εγώ;

Έκείνος θάπορούσει!

Τον βρήκε και καθονταν πρωί μ' άλλους. Μιλούσε κείνη τη στιγμή και δεν τον πρόσεξε. Έλεγε:

— Λένε πώς τον σκότωσαν ό Κακός. Μ' αυτό άν είναι σωστό, παθαίνει. Μπορεί να πάη φυλακή. Τι σου χρωστώ να μου σκοτώσης τό σκύλλο;

Έφυγε άλαφρά να μην τον προσέξουν. Πῆγε ψηλά σε μια τούμπα. Έπεσε. Τα πουρνάρια δρίζουν τον ουρανό άπ' τη μια μεριά. Άπ' την άλλη κάτω θάλασσα. Η θάλασσα ήσυχη ή στεριά είναι έρημική. Ο ήλιος άπλώνεται παντού. Ένα βαπόρι

Δέχομαι γι' ἀπάντησι στὰ ὅσα εἶπα παραπάνου τὰ ἴδια τὰ λόγια τῆς ἀγγελίας: «Τὰ «Ἡλύσια» κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀφιερωμένα ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνωτέρας λογοτεχνικῆς μεταφράσεως ἀκολουθοῦντα ἐνὰ δρόμον ἰδικόν των δὲν ἔρχονται νὰ προσθέσουν ἐνὰ περιοδικόν εἰς τὰ ἄλλα, νὰ συναγωνισθοῦν ἢ νὰ πολεμήσουν. Τὸ ἔργον των εἶναι καθαρῶς ἀκαδημαϊκόν». Ὡστε δηλαδὴ ἡσυχία ἀπόλυτη, ἡρεμία, ἐπικουρισμός. Μὰ εἶναι τώρα ἐποχὴ νὰ μὴ ἀγωνίζεται κανένας, νὰ μὴ πολεμᾷ; Καὶ τί ἄλλο εἶναι ἡ ζωὴ, παρὰ ἐνὰς ἀτελειωτοῦ πόλεμος; Καὶ δὲ μὰς χρειάζεται παρὰ πολὺ ὁ πνευματικὸς αὐτὸς ἀγὼνας ὡς ποῦ νὰ νικήσῃ ἡ ἀλήθεια; Ἀφοῦ δὲ θέλουν πόλεμον τὰ «Ἡλύσια» τότε πῶς θὰ φιλοξενήσουνε μέσῃ στὰ κατέβητά τους ἰδέες ποῦ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἐνὰς ἀδιάκοπος πόλεμος ἀναμεταξύ τους; Ὁ Ἐπίκτητος δὲν πολέμησε ἀρκετὰ τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν; Ὁ Γκαίτε δὲν πολέμησε τὸν ἐπικουρισμὸν; Ὁ Λεοπάρδης δὲν πολέμησε τὴν Πλατωνικὴν ἰδεολογίαν; Ὁ Ρενάν δὲν εἶναι ἐνὰς πόλεμος ἐλοζώντανος; Ὁ Ἀγουστίνος δὲν πολέμησε μὲ τοὺς πειρασμούς; «Ἐργον ἀκαδημαϊκόν» μ' ἄλλα λόγια, ψυχο, ψυχρό, μάρμαρο. Μοῦ φαίνεται παράξενο πῶς ὁ κ. Νιρβάνης, ἄνθρωπος ποῦ βλέπει γύρω του, μεταχειρίστηκε τὴ λέξη αὐτὴ, ἀφοῦ ἔχη παράδειγμα τῆς ψυχρότητάς της καὶ τῆς ἀψυχίας της τὴν Ἀκαδημία μας μὲ τίς κλειστὰς θύρας.

Τὰ «Ἡλύσια»—λέει ὁ κ. Νιρβάνης— θὰ χρησιμοποιήσουν διὰ νὰ δοκιμασθοῦν καὶ ἐνισχυθοῦν αἱ δυναμειὶ τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, ρευστὴς ἀκόμη καὶ ἐστερημένης τῶν ἔργων ἐκείνων ποῦ δίδουν εἰς τὰς γλώσσας τὴν στερεότητα καὶ τὴν ἐπιβολὴν. Κακόπιστο καὶ ἀδύνατο ἐπιχείρημα γιὰ τὴν ὑποστήριξιν κρυφῆς φιλοδοξίας. Ἐίρουμε τίς θεωρίαι τοῦ κ. Νιρβάνη γιὰ τὴν γλῶσσαν. Μὰ δὲ φανταζόμεστε ποτέ; ὅτι καὶ τόσο θεληματικὰ θάκλεινε τὰ ματιὰ του γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ τί γίνεται ἀπάνου στὸ ζήτημ' αὐτό. Πίσω καὶ ἀπ' τὴν ἀρχὴν θὰ δοκιμασθῇ ἡ γλῶσσα μὲ μεταφραστικὰ ἔργα ποῦ δίδουν ἐπιβολήν; Ἄμ' εὐλογημένοι ἄνθρωποι, δὲν ἀκούσατε τὴν ἀλήθειαν ποῦ φωνάζουν «Ἡ Ἰλιάδα» μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Πάλλη, «Ἡ κριτικὴ τοῦ Ἀδολφου Λαγισμοῦ» τοῦ Κάντ «Τὸ Ἡμιόρρηγρον» μεταφρασμένον καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὸν ἴδιον. Δὲ σὰς εἶπαν τίποτε; ὅσα μεταφράσματα τυπωθήκαμε μονάχα στὸ «Νουμά», μεταφράσματα ἀπὸ τὸν Πλάτωνα, τὸ Θουκυδίδην, τὸ Σοφοκλῆ, τὸν Εὐριπίδην, ἀπὸ

τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας καὶ Λατίνους ποιητάδες, ἀπὸ τὸ Λουκιανόν, τὸ Λόγγον, τὰ Ἰνδικὰ μεταφράσματα τοῦ κ. Κ. Θεοτόκη, καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ καὶ φιλολογικὰ; Καὶ ἐν δὲ φτάνουν αὐτὰ, δὲν ὑπάρχουν τόσες πρωτότυπες ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ὡς τὸ Ψυχάρην, ὡς τὴν Πλουτολογία τοῦ Μαρκέτη, τὰ ἄρθρα τοῦ Πάλλη, τοῦ Α. Βελέλη, τοῦ Παλαμά, τοῦ Φ. Φωτιάδην, τὸ «Δασμολογικὸν πόλεμον» τὴν Ἀγγλίαν τοῦ Μαρκέτη, ὡς τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ρωμοσύνης» τοῦ Ἐφταλιώτη, ὡς τὴν «Ματιὰ» τοῦ Ἀβάζου, ὑφηγητῆ τῆς Γρατρικῆς στὸ Πανεπιστήμιον, ὡς τὸ «Κρασί» τοῦ Στασινοπούλου καὶ τελευταία ὡς τὴν «Ἀπολογία» τοῦ Ψυχάρην, ποῦ μοναχ' αὐτὴ ἀποδείχνη. ἄλλοτελα πόσο ἡ ἀληθινὴ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι κάτι παραπάνου ἀπὸ κατὰλληλη γιὰ ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν, χωρὶς νὰ ξετρέξουμε καὶ σὲ παλιότερους καιρούς; Δοκιμῆς θὰ ξαναχρῆσθουμε τώρα;

Αὐτοὶ οἱ στοχασμοὶ μοῦ γεννηθήκαμε μὲ τὸ διάβασμα τῆς ἀγγελίας τοῦ κ. Νιρβάνη. Ζηλεύω τὴν ἰδέαν του, ὅχι ὅμως καὶ τὸν τρόπον ποῦ μεταχειρίζεται γιὰ τὴν ἐφαρμογὴν της. Μὰ θὰ μοῦ πῆ κανεὶς: Ἄπὸ μίαν ἀγγελίαν θέλεις νὰ κρίνῃς τὸ ἔργο τοῦ ἄλλου; γιατί δὲν περιμένεις νὰ βγῶνεν πρῶτα τὰ «Ἡλύσια»; Μὰ καὶ ἐν ἔθῳ, τίς μήπως θὰ μὰς ποῦνε περισσότερα ἀπὸ ὅσα λέει ἡ ἀγγελία; Μήπως θὰ δώσουν ἀφορμὴ μεγαλύτερη γιὰ συζήτησιν; Ὅτι εἶχε νὰ μὰς πῆ ὁ κ. Νιρβάνης γιὰ τὸ ἔργο του μὰς τὸ εἶπε στὴν ἀγγελίαν του. Παραπάνου ἀπ' αὐτὸ δὲν περιμένουμε. Τὸ ἔργο του βλέπετε, εἶναι ἀκαδημαϊκὸν καὶ δὲν ἔρχεται ν' ἀγωνισθῇ. Κ' ἔτσι θαρρῶ πῶς ἔχει καθένας ἀπὸ τώρα τὸ δικαίωμα νὰ πῆ ὅτι στοχάζεται γι' αὐτό. Τοὺς στοχασμούς μου τούτους δὲ μοῦ τοὺς γέννησε καμιά μικρόλογη ἀφορμὴ, γιατί ἐν ἤθελα τέτοιαν ἀφορμὴν νὰ τῆνε βρῶ στὰ λόγια κάποιου φίλου μου— ποῦ δὲν τοῦδωσα δικίον—ὅταν μοῦ ἔλεγε προχθές: «εἰπὶ τέλους βγαίνει κ' ἐνὰ περιοδικόν, ὅπου θὰ ἰδοῦμε καὶ μερικὸς νὰ παρουσιάξουν πικὰ τὰ ζῆνα γιὰ ζῆνα καὶ ὄχι γιὰ δικὰ τους».

Ἐγὼ εἶπα μὲς ἀπὸ τὴν καρδίαν μου στὸν κ. Νιρβάνη νὰ πετύχῃ τὸ ἔργο του, ἀφοῦ τὸ στολίξῃ κάποιαν ἰδέαν, καὶ νὰ διαβασθῇ μ' ὅση προθυμίαν θὰ τὸ διαβάσω καὶ ἐγὼ καὶ νὰ βγῶ ψεύτης στὰ ὅσα εἶπα. Πολὺ ὅμως τὸ φοβῶμαι, ὅτι τὰ ὅσα εἶπα δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ ἀλήθειαι ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τις ἀκνηθῇ κανένας.

ΤΙΜΩΝΑΣ

Σημ. τοῦ «Νουμά». Ὁ συνεργάτης μας «Τίμωνας»

μὰς ἔστειλε τὸ ἄρθρον τοῦ παρακαλῶντας μας νὰν τὸ τυπώσουμε, ἢ θέλωμε. Ὁ «Νουμάς» ἀκολουθῶντας πιστὰ τὴν ἀρχὴν του νὰ εἶναι λεύτερον βῆμα γιὰ νὰ λέει καθένας τὴν ἰδέαν του, δημοσιεύει τὸ ἄρθρον τοῦ «Τίμωνος» μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι τὰ μερικὰ δὲ συμφωνεῖ ἄλλοτελα μὲ τὸν. Ὁ «Νουμάς» σέβεται τὴν ἰδέαν τοῦ κ. Νιρβάνη κ' ἐλπίζει πῶς κάτι καλὸν θὰ βγῆ γιὰ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀπὸ τὸ ἔργο του. Ἀφοῦ δὲν μπορούμε νὰ γράψουμε πρωτότυπα—ἔτσι ἀπάνου κάτου λέει ἡ ἀγγελία τοῦ κ. Νιρβάνη— ἔς μεταφράσουμε ζῆνα. Νὰν τὸ μολογᾷ αὐτὸ ὁ κ. Νιρβάνης, ποῦ γιὰ γράφει τόσα πρωτότυπα ἔργα, πᾶσι νὰ πῆ πῶς θάναί καὶ σωστό.

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΧΙΟΣ

Μεταφράζουμε ἀπὸ τὸ Jewish Chronicle:

«Παίροντας ἀφορμὴν ἀπὸ μίαν φράσιν ποῦ γράφη ὁ Διδ. κ. Α. Βελέλης σὲ μίαν ἀπὸ τίς μελέτας του, ἐνὰς ἀξίως βιβλιογράφος τῆς Ἀθήνας, ὁ κ. Νίκος Βένης, ἔστειλε στὸ «Νουμά» ἐνὰ περίεργον ἄρθρον γιὰ τοὺς Ὀθραίους ὅπου μίαν φορὰ ἐκατοικοῦσαν στὸ Μυστρά. Ἔτσι ὀνομάζονταν μίαν πολιτείαν ποῦ χτίστηκε στὸ δέκατον τρίτον αἰῶνα λίγα μίλια βορειοδυτικὰ τῆς Σπάρτης καὶ ἐγινε φουριστὴν πρωτεύουσαν ἐνὸς δουκάτου φραγκικοῦ στὴν ἀρχὴν καὶ βυζαντινοῦ κατόπι. Τόσοι συγγραφεῖς μίλησαν κατὰ μικρὸν γιὰ τὰ πράγματα τῆς φυλῆς μας, καὶ ὡς τόσο κανεὶς δὲν εἶπε τὸ παραμικρὸν γιὰ ὀθραϊκὴν κοινότην σ' αὐτὴν τὸν τόπον. Τὸ ὄνομα Μυστράς δὲ βρίσκεται μῆτε στὴν Ἱστορίαν τοῦ Gralitz μῆτε στὴν Ὀθραϊκὴν Ἐγκυκλοπαιδείαν, καὶ λείπει στοὺς καταλόγους τοῦ Steinschneider, τοῦ Neubauer, τοῦ Zedner καὶ τοῦ Van Straaeln. Ὁ κ. Βελέλης ἔχει σκοπὸν νὰ ξαναφτιάξῃ τὸ ἄρθρον τοῦ φίλου του καὶ νὰ τὸ τυπώσῃ σὲ καμιά γλῶσσαν εὐρωπαϊκὴν ὅπου νὰ τὴν ἴνουν αἱ σπουδασμένοι ὅλου τοῦ κόσμου».

*

Ὁ ἴδιος κ. Βελέλης μὰς παρακαλεῖ νὰ σημειώσουμε ποῦ στὸ 171 φύλλον, σελ. 3 κατὰ τὴν μέσιν τῆς πρώτης στήλης πρέπει νὰ διαβάζουμε: ἐνὰ πλῆγμα τρυφερόμορον κτλ.

Κάποτε ποῦ χιόνιζε, ρώτησε ὁ βασιλεὺς τῶ Σκωτῶν ἐνάν, ποῦ στεκότανε στὸ δρόμον γυμνός, ἂν κρυσθῇ.
—Κρυσθῆναι τὸ κούτελον; ρώτησε καὶ κείνος.
—Ὅχι, ἀποκρῆθηκε ὁ βασιλεὺς.
— Πῶς λοιπὸν θέλεις νὰ κρυσθῶν κ' ἐγὼ, ἀφοῦ εἶμαι ὅλος κούτελον;

περνάει χαμηλά. Φτάνει ὡς ἀπάνου ὁ χτύπος του. Ἄρχα περνοῦν οἱ ὄρες. Ὁ χτύπος τοῦ ἐσπερινοῦ τὸν τραξε. Σηκώθηκε κ' ἔτρεξε ἀνάμεσα στὰ πουργαρία. Ἐφτασε πάνω ἀπ' τὰ πηγάδια καὶ κάθισε ἀθώρητος. Κάποτες ξεχώρισε τὸ Λεμονάρον κάτω ἀντίπερα στὸν ἴσκιον ἐνοῦ δέντρο. Ἡ Μαλάμω προσπερνοῦντας γυρίζει καὶ τὸν κοιτάζει ἀδιάκοπα. Τέλος ἔμαθε τὴν Κυριακὴν θὰ γίνονταν οἱ ἀρεθῶνες. Ἄμα θάκουε τὸ πρῶτον τουργεὶ θὰ ἔτρεξε. Θὰ πρόφτανε νὰ ριζῇ καὶ αὐτὸς τὸ δικὸν του ἐκεῖ στ' ἄλωνα τοῦ χοροῦ ποῦ τόσες ὁμορφὲς στιγμῆς εἶχε περάσει. Θὰ ἔτρεχαν ἄντρες καὶ γυναῖκες νὰ ἰδοῦν. Καὶ θὰ στέκονταν ἀνατοιχιασμένοι, ἀμίλητοι, στεγνοί. Τί παράξενο πανηγύρι θὰ γίνονταν κείνη τὴν νύχταν μὲς τὸ σκότος! Στὴν ἐκκλησίαν θὰ ἦταν κίτρινος, κίτρινος. Θὰ πηγαιναν οἱ γυναῖκες μὲ τὰ λουλούδια νὰ τοῦ ριζοῦν καὶ μὲ τὰ μαντίλια στὰ μάτια. Θὰ πηγαινε καὶ αὐτὴ; Θὰ τὴν κοίτῃ ὁ Λεμονάρος; Δὲ θὰ ζῆλευε; Πῶς θὰ τὸν στολίξῃ. Ἦθελε νὰ φαίνονταν ὁμορφος. Καλύτερα ἔς μὴν τὸν παρακαλοῦσε γιὰ χάρη του. Θὰ κάθονταν στὸ σπῆτι τῆς νὰ κρυφοκλαίῃ. Αὐτὸν θὰ τὸν τραγουδοῦσ' ἡ μάνα του: Σήμερα τ' ἄσπρο γιασεμὶ βγήκε νὰ σεργιανίσῃ. Κι' αὐτὸς κίτρινος, κίτρινος, ἀμίλητος κ' ἡσυχος, κίτρινος ὡς τὸ κερί.

Τὴ Δευτέρα βγήκε ἀπ' τὸ σπῆτι. Τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς δὲν εἶχε ἀκούσει τουργεὶ καὶ παραξενεύονταν. Τὸ πρῶτον εἶχε δὴ τὴ Μαλάμω ποῦ περνοῦσε ἀπ' τὸ σπῆτι τους. Ὑστερον ποῦ βγήκε, εἶδε τὸ Νίκο καὶ στήθηκε μακριὰ ἀδιάφορος. Τὸν πλησίασε ἐκεῖνος.

— Γιώργε, χτῆς δὲν ἦρθες νὰ ψάλλουμε.
— Ἦμουν ἀδιάθετος. Ἐπειτα θὰ ἦρθε ὁ Λεμονάρος, ἢ παντρεύτηκε;
— Ὁ Νίκος ἔκαμε πῶς δὲν εἶχ' ἀκούσει.
— Ἐ Νίκο, παντρεύεται ἔμαθα ὁ Λεμονάρος.
— Ναι, μὰ δὲν τὸν θέλουν.
— Ἀλήθεια; Σ' ἐκεῖνον τὸ μέρος;
— Ναι βρε ἀδερφέ. Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε καιρὸ ἀκόμα. Ἡ ἀδερφή μου εἶναι μικρὴ. Ἐμεῖς θὰ κἀνομε γαμπρὸ μὲ τρία, τέσσερα χρόνια.
Ἐκείνη ἡ μέρα τοῦ φάνηκε ἡ πιὸ ὥραϊα τοῦ Γιώργου. Θωροῦσε μοναχὸς του τὰ σύννεφα στὴ δύση χρυσὰ καὶ σταχτιά καὶ πράσινα. «Τώρα θὰ γίνον βυσσινία». Ἐπιυλίνονταν τὰ χρώματα καὶ ἄλλαζαν γυρίζοντα σὲ βυσσινί. Κοκκίνησε ἡ θάλασσα κ' ἐνὰ ἀπόφευγον ἀπλώθηκε στὸν αἶρα. Νύχτωνε. Στὸ δρόμον τῶν πηγαδιῶν δὲ φαίνονταν καμμία. Κάτι τοῦ μιλῶσε. Κι' αὐτὸς νόμιζε πῶς ἦταν ἱκανός νὰ ὑποβάλῃ: Τώρα θὰ φανῇ ἡ Μαλάμω. Ἐχώρισε αὐτὴ

ἀνάμεσα ἀπ' τίς ροιδιῆς μὲ τὴν σκάμναν στὸ κεραλί. Θὰ ἔτρεξε κοντὰ της, μὰ ὁ Λάζος ἔρχονταν ἀπάνου. Ὅταν γύρισε στὸ σπῆτι, οἱ κουθέντες τῶν γριῶν στὰ σοκάκια ἀπλώνονταν στὸ σκότος. Ὡς τ' αὐτὴν του ἔφτασε πῶς ἀπόψε ὁ Λεμονάρος θὰ πάρῃ τὴ Μαλάμω τοῦ Ἀρεντάκη.
Ἀποσυχῆ πρῶτον πολλοὶ κρυσθῆσαν γιὰ κατὶ ποῦ γινε κείνη τὴν νύχταν. Σίμωσε κάποιος: «...Βρίσκω τὸ Λάζον νύχταν μεσάνυχταν καὶ κάθονταν ἀπόξω στὴν πεζούλα. Μὲ ρωτᾷ: «ἀλήθεια παντρεύεται ἀπόψε ὁ Λεμονάρος μὲ τὴν Μαλάμω;» Ὅταν εἶδαν τὸ Γιώργον ἐκοψαν τὴν κουθένταν. Πῆρε τὸ δρόμον χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ θὰ βγῇ. Παραπέρα εἶδε τὴν Μαλάμω. Ἄμα τὸν εἶδε στήθηκε. Τοῦ χαμογέλασε ὅταν πλησίασε καὶ κίνησε. Προχωρῶντας γύρισε καὶ τὸν κοίταξε. Εἶχε ξεχάσει νὰ τὴν καλημερίσῃ. Τί θὰ ἔλεγε γι' αὐτό; Γυρίζει κ' ἐκείνη καὶ τὸν βλέπει. Ἄπ' τὰ σπῆτια κατεβαίνει καὶ ὁ Λεμονάρος. Δὲ μπόρεσε νὰ προσπεράσῃ, τὸν πρόσταξε.
— Κοίταξε ἐν τὸ σκότος ἐσὺ τὸ σκυλλί, νὰ μὴ πάθῃ καὶ ἄλλος γιὰ χιτῆρῃ σου. Ἐπιτέλους ἂν τῶκαμες κατὰ λάθος πῆς μου το νὰ σοῦ τὸ τυχωρέσω. Μπορῶ ν' ἀποσύρω τὴν καταγγελίαν.
(Στ' ἄλλο φύλλον τελώνει)
ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΣ